

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XII.

V Celovcu, 20. svečana 1893.

Štev. 5.

Slovenščina in koroški deželni odbor.

Sl. koroški deželni odbor nam je v porabo doposlal prepis sledečega odloka:

„Št. 901.

Občinskemu predstojništvu v B. (Bilčoves).

Vrnemo vam na vas došli slovenski dopis občine K. (Kotmara ves) in odgovarjamo na vaše vprašanje z dné 22. prosinca 1893 št. 67. sledeče: Pri občeivanju z deželnim odborom nemajo občine gledé uradnega jezika nič izbirati (!?), temveč posluževati se imajo nemščine, uradnega jezika deželnega odbora, ki je njih predstojna oblast. V tem (?) smislu je razsodilo c. kr. državno sodišče na Dunaju dné 28. vinotoka 1892 o neki pritožbi občine Bistrica pri Pliberku. Isto velja (?) za občeivanje občin s c. kr. deželno vlado, ki je v prenešenem delokrogu za občine predstojna oblastnija. Kar se pa tiče notranjega uradnega jezika pri županstvih in občeivanju z drugimi občinami, zamore se samouprava (avtonomija) raztezati le na notranji uradni jezik, ki se rabi pri posvetovanjih, spisovanju zapisnika itd., ker samouprava ne sme seči preko občinskih mej. (§ 27. obč. reda.) Pri občeivanju na zunaj (z drugimi občinami v deželi) neha samouprava; tukaj se mora občinsko predstojništvo posluževati jezika, s katerim občeiva s svojimi predstojnimi oblastnijami in kterega mora toraj občinsko predstojništvo, oziroma njegovi uradniki znati, in to je na Koroškem nemščina (!) Občine so ja tudi državni organi. Kot taki morajo za to skrbeti, da svoja opravila hitro, gladko in dobro izvršijo, to bo pa le potem mogoče, če se tudi pri občeivanju z drugimi občinami poslužujejo nemščine, ktero razumejo vsa občinska predstojništva (?). Vsako drugo postopanje, naj se že opira na strast, ali na slabo razumljeno ljubezen do lastnega jezika, ali na kake druge nagibe, bilo bi zelo obžalovanja vredno, kajti gotovo bi se prigodilo, da bi občine, ki nemško uradujejo, slovenske dopise zavračale ali pa nerešene ležati puščale, to bi pa prouzročilo zastajanje uradnega prometa med občinami, zakasnenje pri opravljenih, jezo in zdražbo med sosednimi občinami in sploh veliko zmešnjavo.

Po tu rečenem je v predležem slučaju po mnenju deželnega odbora občina B. opravičena, da

je slovenski dopis občine K. nerešen vrnila, — ker pa ljudje v B. vindiš (sic!) znajo, in ker pričakujemo, da bo država vendar enkrat primorana, v kratkem narediti jezikovno postavo, da jezikovna zmešnjava ne postane neznošna, misli deželni odbor v tem slučaju, da se tukaj, ako se niste obe občini za medsebojno občeivanje drugače pogodili, priporoča neka srednja pot. In sicer tako, da naj občina B. slovenski dopis občine K. sicer reši, pa v svojem uradnem jeziku, to je v nemškem. Občina K., ki misli pravico imeti, od občine B. tirjati, da tista slovenski dopis sprejme in razume, mora dosledno tudi na sebe to dolžnost prevzeti, da nemšk odgovor občine B. sprejme in razume.

Koroški deželni odbor dné 1. svečana 1893.

Deželni glavar.

Ta odlok pač jasno priča, kako je začel nemško-liberalni gospódi v najnovejšem času greben rasti. Mi bomo zoper ta odlok protestirali, dokler bomo še s kakim prstom migati zamogli! Kar suho in kratko proglašá deželni odbor nemščino za svoj uradni jezik! Ja, kaj pravi pa člen 19. državnih osnovnih postav? Ali tisti ne priznava ravnopravnosti vseh národov? Ali državne osnovne postav na Koroškem niso veljavne? Na katero postavo pa se opira deželni odbor, kdaj je bila nemščina postavno proglašena kot uradni jezik koroškega deželnega odbora? Slišimo sicer, da mislijo tako postavo narediti, pa verjetno ni, da bi bila potrjena, ker nasprotuje ustavi (drž. osn. postavam). Če bo pa potrjena, bomo se Slovenci posluževali vseh postavnih pomočkov, da se te krivice spet znebimo. Ali ne plačujejo tudi Slovenci deželnih doklad, iz kterih so deželni uradniki plačani? Deželni uradniki so naši služabniki in mi imamo pravico tirjati, da to znajo, kar je za njih službo potrebno, toraj morajo vsaj nekteri iz njih slovensko znati, da zamorejo občeivati s Slovenci. Od kodi jemlje deželni odbor to pravico, da hoče slovenščino vreči iz deželnih uradov? On se sicer sklicuje na neko razsodbo c. kr. državnega sodišča, pa je pozabil dostaviti, da razsodba o uradnem jeziku koroškega dež. odbora nič ne določuje. Pa naj se tista razsodba tolmači, kakor hoče, člena 19. drž. osnov. postav vendar ne spravi iz sveta! Koroškemu deželnemu odboru pa vnovič kličemo v spomin tudi za naše razmere na Koroškem veljavni razsodbi istega c. kr. državnega sodišča dné 18. prosinca

1888 št. 5 in 6 za Isterski in Dalmatinski deželni odbor. (Glej „Mir“ št. 33. dné 30. list. 1892.) Mi vprašamo pa še to: Kaj bi nemške občine na Češkem rekle, ko bi se jim prepovedalo, deželnemu odboru dopisovati v svojem nemškem jeziku? Kakšen krik in vik bi se razlegal po celi Nemčiji! In še kranjski Kočevarji, ki jih je tako malo, si ne pustijo vzeti te pravice in dopisujejo kranjskemu deželnemu odboru le v svojem nemškem jeziku. Zakaj bi pa na Koroškem to ne veljalo, kar po drugih deželah velja? Ali nismo vsi pod enim cesarjem, in ali se ne delajo na Dunaju postave, ki nas vse enako vežejo? Ako bi to obveljalo, kar koroški deželni odbor hoče in odločuje, potem bi morala vsaka, še tako majhna slovenska občina, kjer bi lahko župan sam opravljati vse pisarije, vzdržavati svojega nemščine zmožnega tajnika, ali pa bi se smeli le taki ljudje voliti za župane in občinske svetovalce, ki so nemščine popolnoma zmožni. V prvem slučaju bi se malim občinam naložilo hudo, pri Nemcih nepoznano breme, v drugem slučaju pa bi bila to neka sila, ki v postavah ni utemeljena. Kajti nobena postava ne govori, da bi smel samo tak župan postati, kdor nemško zna. Ali pa ima koroški deželni odbor pravico, kratiti Slovincem njih državlanske pravice? Nemška gospóda naj strun ne napenja prehudo, sicer prav ona v roke deluje tistim, ki mislijo, da za nas pri tako očitnih krivicah druge rešitve ni, kakor da se razcepljene slovenske pokrajine upravno združijo in se zopet oživi nekdanja Ilirija ali zedinjena Slovenija!

K sklepu moramo pa še dostaviti, da je res sramota za slovensko občino Bilčoves, da se brani slovenskih dopisov. Tako se godi, kjer imajo učitelje za tajnike!

Govor poslanca dr. Gregorca o koroškem peš-polku št. 7

(v 188. seji državnega zbora dné 23. pros. 1893.)

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Dalje.)

Obrnem se najprej k prvemu svojih vprašanj in rečem: zoper slovenski polkovni jezik je delal v prvi vrsti polkovni poveljnik in pa častniki 7. peš-

Delovanje Beljaške podružnice sv. Cirila in Metoda.

(Poročilo tajnikovo pri obnem zboru na Brnci dné 8. pros. 1893.)

Častita družba, velespoštovani gospodje, predragi slovenski bratje in rodoljubne Slovenke!

Meseca vinotoka je preteklo šest let, kar se je ustanovilo naše šolsko društvo kot podružnica veleimenitne družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Kakor sploh družba sv. Cirila in Metoda, tako je nastala tudi naša podružnica, da obranimo naše otroke brezverstva in ponemčenja; kajti to dvoje si je zapisal „nemški šulferajn“ na svoje bandero. „Nemški šulferajn“ in njegovi pomagači hočejo ukrasti slovenskim materam slovenske otroke ter jih pripeljati v naročje materi Germaniji ali Veliki Nemčiji, ob enem pa jim hočejo iztrgati iz srca prežlahtno cvetico sv. vere in straha božjega, ktero so jim z veliko skrbjo vsadili ljuba mama, dobri oče. — Da bi se ohranila slovenskim otrokom sveta vera, da bi se vzgojevali v pravem katoliškem duhu in na podlagi maternega slovenskega jezika, tako da bi postali nekdanji dobri katoličani, vrlji državljani, ob enem pa tudi zvesti Slovenci, s tem namenom se je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda in tudi naša podružnica. — Kako lepo deluje družba za ta blagi namen v obče, razvidimo iz „Vestnika“, ki ga je vodstvo pred kratkim izdalo. Po vseh krajih, po kterih se slišijo mili glasi slovenskega jezika, ima družba svoje hčerke — podružnice, — do zdaj jih šteje 105 — ki vse skrbno pomagajo materi svoji. Na Ko-

roškem ima družba 14 podružnic in med njimi je bila po zadnjem vestniku naša najbolj delavna in štela tudi največ udov. Seveda se nam ni posrečilo še mnogo, a pomisliti moramo, koliko imamo nasprotnikov in kako mogočni so naši nasprotniki. Ko bi mi imeli le stotinko tiste oblasti, tiste mogočnosti, kakor je imajo naši nasprotniki, prepričan sem, da bi imeli že davno lepših uspehov kakor jih imamo. A eno je, kar nam bodi v tolažilo, in to je: na naši strani je pravica, in pravica mora zmagati in bo zmagala. Vse, kar je naša družba dozdej storila, merilo je le na to, da se ogladi pot, po kteri bomo prišli tudi mi koroški Slovenci enkrat do svoje pravice in ravnopravnosti, da nas naši nasprotniki ne bodo več pitali z izrazi: „windischer Esel“, „windischer Trottel“ in ne bodo imenovali našega jezika „Hundssprache“. Kako trnjeva je še ta pot, razvidimo iz boja, ki ga je imela naša podružnica z okrajnim glavarstvom Beljaškim. Kakor vam je znano, prepovedale so se nam predlansko jesen skoro vse točke naznanjenega programa za shod na Ledenicah. Načelnštvo se je pritožilo pri deželni vladi, a ni doseglo popolnoma ugodne rešitve, zato se je pritožila pri ministerstvu za notranje zadeve; a tudi to ni popolnoma ustreglo naši pritožbi; a naš vrlji zastopnik, gosp. dr. Dečko, advokat in deželni poslanec v Celju, je predložil našo pritožbo še na najvišem mestu, t. j. pri državnem sodišču na Dunaju. In meseca malega travna rešilo je državno sodišče našo pritožbo popolnoma v našem smislu in razveljavilo odredbo okrajnega glavarstva, deželne vlade in ministerstva za notranje zadeve ter očitno priznalo, da se nam je delala krivica, ker so se nam kratile dru-

štvene pravice, ki jih imamo po vladno potrjenih pravilih. Iz tega razvidite, kako trnjeva je naša pot do pravice. Še hujši se nam godi, kedar zahtevamo slovensko šolo, ki nam tudi gre po § 19. državnih postav. Kedar prosijo posamezni posestniki, pravi se jim: „Vi nimate pravice zahtevati, da se šola prenaredi, to pravico imajo le občinski zastopi in krajni šolski soveti.“ Ako pa prosijo občinski zastopi, ki so v slovenskih rokah, obdelujejo se posamezni posestniki, naj se izrečejo za dosejanje šole. Kako strastni so pri takih obravnava celó c. kr. uradniki, kaže posebno okrajni glavar Celovski. Mnogo so pa krivi tudi oni slovenski posestniki, ki so zapeljani in zaslepljeni po nasprotnikih in njih hudobnih listih; ti nam največ škodujejo, ker se naši nasprotniki pri vsaki priliki na nje sklicujejo in trdijo, da je to volja pravih koroških Slovencev, kar pravijo ti odpadniki in zaslepljeni. Na dvojni način si moramo torej gladiti pot: Mi moramo vedno in povsod zahtevati, da se nam dajo naše pravice, ki nam gređó po državnih postavah; mi pa moramo tudi neutrudno poučevati naše ljudi, da bodo prišli do spoznanja, da je tudi Slovenec pravi državlján, ki ima po milosti našega presvitlega cesarja ravno iste pravice v Avstriji, kakor Nemeč, Italijan itd. In tako je delovala naša podružnica vedno in tudi v zadnjem letu. Zahtevala je odločno svoje pravice; na shodih in pri drugih priložnostih pa je poučevala Slovence.

(Konec prihodnjič.)

Smešničar.

N e ž a : „Že dolgo te nisem videla. Kaj pa že tvoj oče počnejo?“ M i c a : „Vse, kar jim mati ukažejo.“

polka. (Prav res! na desni.) To je sicer obžalovanja vredno, pa resnično; obžalovanja vredno je pa zato, ker se zoper službeni red upirajo taki, ki bi morali v prvi vrsti pokorni biti. (Tako je! na desni.) Slabi zgledi pokvarijo lepe šege, in če častniki niso pokorni, s tem se tudi pokorščina nižjih vojakov ne bo povzdignila. (Tako je! na desni.) Da pa to dokažem, kar sem rekel, sklicujem se na polkovni ukaz polkovnika Kaiffelna z dné 20. kimovca 1871. Ker želim, da pridejo moji citati od besede do besede v stenografični zapisnik, zato prosim g. predsednika za dovoljenje, da smem tisti ukaz prebrati. Tisti se glasi:

„Gledé na 3. točko o pomikanju na više stopinje moram opomniti, da pri polku znanje družega polkovnega jezika — slovenskega — za pomikanje nižjih častnikov na više stopinjo ni neobhodno potrebno, ker je komaj deset odstotkov takih vojakov, da ne znajo nič nemško in ker se še ti nemščine kmalu naučijo za silo. V Inomostu dné 20. kimovca 1871. Kaiffel l. r.“

Ta polkovni ukaz je očitni upor zoper službeni red; brez daljših ovinkov oprošča častnike učenja slovensčine. Ta ukaz polkovnika Kaiffelna tudi vojnemu ministerstvu ni bil po godu, kajti tisto se je iz temeljne knjige 7. polka prepričalo, da pri polku ni samo 10, ampak več ko 20 odstotkov slovenskih vojakov, zato je bil polkovnik Kaiffel prisiljen, izdati nov ukaz dné 28. vel. srpana 1872 in svojim častnikom zopet naročiti, naj se naučijo slovenskega jezika. Ta očitni poraz polkovniku Kaiffelnu ni dal miru, zato je dné 28. svečana 1873 vnovič pisal na vojno ministerstvo in prosil, naj se častniki 7. polka oprostijo učenja slovensčine in naj se prekličé ukaz od 28. vel. srpana 1872. Vojno ministerstvo pa je to prošnjo odbilo z odlokom z dné 15. sušca 1873. Ta odlok je principijelno važen ne samo za ta, ampak za vse podobne slučaje. Glasi se tako (bere):

„Prošnji polkovi z dné 28. svečana 1873 se ne more vstreči, ker se je z dopisom z dné 28. vel. srpana 1872 št. 3586/II. izrečno določilo, da je pod „narodnim jezikom kake vojne čete“ umeti vsako narečje, ki ga govori več ko 20 odstotkov vojakov, ki so prišli iz odkazanega nabiralnega okraja. Če so v polku — to je zdaj važno — mnogi Slovenci tudi nemščine zmožni, zavolj tega se prej omenjeni ukaz ne more ovreči. (Klici: čujte! — Posl. Klun: prav res!) Sloveščina ostane tedaj polkovni jezik, temveč, ker je že od leta 1860 nad 20% koroško-slovenskih vojakov pri polku, in je bilo že od nekdaj predpisano, da morajo častniki polkovne jezike znati in so se v tej zadevi skoraj vsako leto izdali novi opomini. Nadalje tudi z ozirom na okrožnico z dné 14. sušca 1871 št. 709 ne more biti dvojbe, da je točka f. teh določeb veljavna za pomikanje na viš v vel. travnu 1873, zlasti za vse tiste častnike in kadete v polku, ki so omenjeni ukaz slišali že dné 1. listopada. 1871. Na Dunaju dné 15. sušca 1873. Za vojnega ministra: fml. Rossbach l. r.“

S tem pa zadeva še ni bila rešena, ampak fzm. John, ki je bil takrat poveljnik v Gradcu, se je tiste v novič lotil in je poslal na vojno ministerstvo obširno razpravo, v kateri je hotel dokazati, da častnikom 7. peš-polka ni potreba slovensko znati. Vojno ministerstvo pa je prošnjo vnovič odbilo in sicer s sledečimi besedami (bere):

„Obširna razprava Vaše svetlosti z dné 26. sušca t. l. št. 1567, kakor tudi od Vaše svetlosti povdarjena okoliščina, da se je koroški peš-polak bar. Maroičič št. 7. od nekdaj med nemške vojne čete štel, ne dajo dovolj povoda, da bi bila za ta polk posebna naredba opravičena. Da bi se častniki omenjenega polka oprostili učenja slovensčine, temu se ne more pritrčiti. Daleč proč smo od namena, da bi hoteli zabraniti povzdigo in razširjanje nemškega življa. Tistega pospeševati, našlo bo vedno polno priznanje. Vendar se ne morejo prezirati jasno izrečeni ukazi. Saj so podobne razmere tudi pri drugih slovenskih in ogerskih polkih. Ne vedelo bi se več, do ktere meje se zamore odjenjati, ako popustimo ukaz z dné 28. velikega srpana št. 3586/II, kjer je določeno: pod „narodnim jezikom kake vojne čete“ je umeti vsako narečje, ki ga govori vsaj 20 odstotkov moštva nabranega v domačem nabiralnem okraju. Ta naredba priporoča še častnikom in kadetom čisto nemških polkov, naj se naučijo še kakega družega, v državi navadnega jezika. Tega ni samo želeti, pri naših razmerah je celó potrebno. . . . Da se je pri znanih razmerah sloveščina pri 7. polku v prejšnjih časih zanemarjala, to je gotovo. Ker se pa od slovenskega vojaka pričakuje, da naj se v kratkem času nemščine navadi, se bo vendar tudi od častnika tirjati smelo, da naj se potruji (dobro! dobro! na desni), da se vsaj toliko slovensčine nauči, kar je v službi potrebno. (Prav dobro! na desni.) Pri sosednih polkih št. 17 in 47 se morajo častniki tudi učiti slovensčine. Častnikom 7. polka ne more biti nič novega, da se od njih znanje slovensčine tirja. Saj je bilo to polkovnemu poveljništvu še

lani znano, pred razglasom predpisa o pomikanju na više stopinje. Seveda je polkovnik že takrat ugovarjal. . . . Na Dunaju 3. mal. travna 1873. Za c. kr. ministra (Kuhna): fml. Benedek l. r.“

Častniki 7. polka se pa vendar niso učili slovensčine, vsaj resno ne, ker so se najbrž zanašali na popustljivost svojih predstojnikov, katerih mnenje jim je bilo znano. Zato jih pa tudi med častniki še 5 odstotkov ni, da bi znali slovensčino vsaj za silo lomiti. (Čujte! čujte! na desni.) Mnogi častniki zasramujejo slovensčino in pravijo: „Čemu se bom bindiš učil, saj se tako bindišarski vojaki nemščine učijo.“ Ali pa pravijo: „Čemu se bom učil tega pasjega jezika?“ (Čujte! čujte! na desni. — Klici na levi: to ni res!) Tako se pri 7. peš-polku prezirajo in uničujejo določbe službenega reda, odloki in dopisi vojnega ministerstva, kakor bi jih ne bilo. (Konec prihodnjic.)

Dopisi prijateljev.

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

(20 kron) podaril je povodom svojega rojstnega dneva v korist družbe sv. Cirila in Metoda vrli narodnjak in požrtvovalni rodoljub, čast. gosp. Štefan Bayer, kaplan v Dobrli vesi. Lepa hvala! Živel! nasledniki!

Iz Ličje vesi. (Shod pri „Krajcarju.“) Veličasten in vsakemu zvestemu Slovincu nepozabljiv je bil shod, katerega nam je vrlo katoliško-politično društvo priredilo na Svečnico pri Krajcarju. Prostorna dvorana se je kmalu napolnila z zborovalci, med katerimi so bili bližnji duhovni pastirji in kakih 60 posestnikov. Govorniki so govorili tako navdušeno in prepričalno, da so vsih srca ganili. Najprej je g. Treiber govoril o namenu in delovanju „katoliško-političnega društva za Slovence na Koroškem“, kako se tisto poganja za staro slovensko geslo „vse za vero, domovino in cesarja“. Razložil je, zakaj se moramo potegovati za versko šolo, zakaj moramo ljubiti slovensko domovino in braniti pravice slovenskega jezika. Svaril pa je slednjič pred društvom „bauernbund“, ki slovenske kmete lovi z obljubo, da hoče za nje skrbeti, v resnici pa le za nemške liberalce deluje, verski šoli nasprotuje in je za kmetске potrebe malo razuma ali pa malo dobre volje pokazalo, ko se je izreklo za osemletno šolo. Potem sta še gospoda Legat in Haderlap govorila za slovenski pouk v ljudski šoli. Dokazovala sta, da Slovenci ne preganjamo nemščine in da nemamo nič zoper to, ako se je mladina res nauči, da se pa v resnici otroci na deželi v sedanjih nemških šolah le malo nemščine naučijo, in da je po drugi strani tudi potrebno, da se človek v svoji materni besedi pravilno govoriti, brati in pisati nauči. Čast. gospoda župnika Lubej in Ogriz ter č. g. provizor Ražun so potem iz lastne skušnje povedali, kako težavno je na nemških šolah slovenske otroke poučevati in krščanskem nauku, kako malo se otroci v takih šolah naučijo in kako slabo je skrbjeno za njih izgojo (izrejo zastran lepega obnašanja in čednostnega življenja). Seveda mi je nemogoče, v kratkih besedah vse povedati, kaj so gospodje govorili vse lepega in poučnega govorili; le toliko omenim, da so bili naši kmetje vsi navdušeni za našo stvar, in upati je, da tukaj zasejano seme ne bo ostalo brez dobrega sadu. Proti koncu zborovanja je prišel nek znani sitnež, menda poslan od naših nasprotnikov, da bi zborovanje motil, kar je poskušal z različnimi neslanimi opazkami. Pa kmetje so se mu le smejali, in tako nam je služil le v zabavo in kratek čas. Nazadnje je od naših zavednih kmetov tako debele slišal, da nas bo menda zanaprej pri miru pustil.

Iz Podkrnosa. (Shod kat.-političnega in gospodarskega društva na Selu) dné 5. svečana se je prav sijajno dovršil, da nihče ne bi bil kaj tacega pričakoval. Zbralo se je mnogo ljudstva, med njim kakih 50 do 60 posestnikov iz Šela, Podkrnosa, Št. Jakoba, Medgorij in drugih sosednih krajev. Gospod Treiber je izvrstno govoril o namenu društva in stari slavni koroški zgodovini, ko so imeli Slovenci še svoje slovenske vojvode, ki so vladali čez vse Slovence na Koroškem, Kranjskem, Štajerskem in Primorskem, ktere dežele so se takrat skupno „Korotan“ (t. j. gorata dežela) imenovale. Razlagal je, zakaj je društvo katoliško in zakaj se poteguje za versko šolo, kako se v politiki poteguje za pravice slovenskega ljudstva in slovenskega jezika, in kako je zdaj skrbelo tudi za gospodarske potrebe slovenskih kmetov ter jim pridobilo slovenskega potovalnega učitelja. Dokazal je nadalje, da društvo „bauernbund“ ni pripravno za katoliške in slovenske kmete in da pri volitvah vselej potegne z nasprotniki Slovencev. Slednjič se je spomnil 50letnice papeževega ško-

fovanja in končal z živio-klicem na svetega Očeta Leona XIII., na kar so zaorili glasni živio-klici med poslušalci. Gospoda Legat in Haderlap sta potem jasno dokazala, da ni bilo prav, šola Podkrnosom spremeniti v čisto nemško, da se materni jezik v šoli ne sme zavreči, in da se otroci v čisto nemški šoli ne bodo dosti kaj naučili. Naj tedaj posestniki uložijo proti-prošnjo, da šola ostane slovensko-nemška. Potem je gospod župnik Vidovic jako izvrstno govoril in na smeh postavil tiste nespametne ljudi, ki od nemške šole in nemškega jezika vse dobrote na tem in na unem svetu pričakujejo. Kar so pisale „Freie Stimmen“, da bi bil g. župnik „bljuval žolč in strup na Nemce“, to prav nič ni resnici podobno. Govornik je le rekel, da morajo tudi nemški kmetje delati, da tudi nič boljše ne živijo, ko Slovenci, in da tudi nič posvetnih zakladov ne morejo nabrati, čeravno nemško znajo in so v nemške šole hodili. Da je č. g. govornik le dovtipno, ne pa razžaljivo govoril, zato je najboljši dokaz, ker poslušalcev ni spravil v nobeno nevoljo, ampak le v dobro voljo. K sklepu je še gosp. Haderlap podal kmetom nekaj naukov, kako naj živijo, da bodo dobro gospodarili, namreč po vodilu: „moli, delaj in hrani!“ Vsi govorili so napravili viden utis. Veseli obrazi poslušalcev so pričali, da so govorjene besede pravo struno zadele.

Iz Prevaljske občine. (Kako smo staro leto končali in novo začeli.) Lani se jih je v naši fari rodilo 180, umrlo pa jih je 160. Staroga leta dan je imela, kakor po navadi, Prevaljska podružnica nemškega šulferajna svoje zborovanje. Žalostno je, da še Slovenci nosijo svoje krvavo zaslužene krajcarje v kaso tega nepotrebne družstva. So pač odvisni siromaki in si drugače pomagati ne vejo. Bojijo se mogočnega H., vodje fužin. Tudi pri tem zboru je imel fužinski vodja prvo besedo. Govoril je bojda, kako se nemštvo „zatira“, kako potrebna je nemščina in šulferajn, kako dobro uravnane so sedanje liberalne šole itd. Na novega leta dan pa se je pokazalo, kako lepo izomikana je sedanja mladina. Celi popoldan so se v neki liberalni gostariji prepirali in preklinjali, da se je kar pri durih kadilo. Zvečer pa sta dva pobalina napadla hlapca na njegovi lastni postelji in ga do dobrega namlatila. Eden ga je še z gnojnimi vilami v glavo sunil. Hlapec se zdaj v Celovcu zdravi. Una dva so tudi že odgnali, da prejmeta plačilo za svoje junaško delo. Tudi v Lešah so tisti dan neko hišo s krvjo namazali. — Pred sv. tremi kralji pa je šla 20letna deklica s škafofom po vode na rov, kjer voda od fužin teče; pa spodrkne se jej, ona pade v rov, voda jo potegne pod led. Nekteri so to videli, pa si niso upali jej na pomoč priti. Še le čez štiri dni so jo našli v Meži. Tako žalostno smo novo leto začeli.

Iz Ljubljane. (Družba sv. Cirila in Metoda) beleži pričujočim naslednje domoljubne darove zadnjih dni: G. Helena Bevkova je poslala dva letnika „Danice“, g. notar L. Svetec, družbin podpredsednik, več časopisov; g. Drag. Hribarjeva tiskarna v Celju II. Letopis slovenskih posojilnic, g. Karol Bleiweis, notarski kandidat, več knjižic, in „Nepoznanec iz Istre“ veliko del družbe sv. Mohorja. — Po g. Matildi Sebenikarjevi, prvomestnici Cirkniško-Planinske podružnice, smo prejeli 100 gld., nabranih kot ustopnino pri šaljivi loteriji ob podružnični veselici. Blagajničarica novoustanovljene ženske podružnice v Ajdovščini, g. Leop. Kersnik-Rottova, nam je poslala 88 gld. 40 kr. in 1 tolar; večinoma darovi vesele družbe v Ajdovščini v znesku 16 gld. in 1 tolarja in pa preplačila pri prodaji družbenih knjig. Kot prvo nabirko kroninih darov je nabral g. Vekoslav Legat na Koroškem 140 kron v zlatu, in sicer so darovali po 20 kron: g. pošiljavec; č. gg. Franc Lenc, provizor v Kazazah; Štefan Lassnig, župnik v Št. Vidu v Podjurski dolini; Jožef Škerbinec, župnik v Vogrčah; Anton Žak, stolni vikar v Celovcu, in dva neimenovana posvetna Celovška rodoljuba. Po g. farmacevtu Radoslavu Hočevanju smo prejeli 60 gld. kroninega darú naše vrle Čerkljanske podružnice na Gorenjskem. Rodoljub na Vrhniki nam je naklonil 50 gld., plačanih mu vsled poravnave od nasprotnika, istotako g. Ivan Zupan, posestnik in lesotržec v Gojzdu pri Kranjski gori, 30 gld., pridobljenih v kazenski zadevi. Blagajnik Kameniške možke podružnice, g. dr. Josip Barle, nam je poslal 19 gld. 27 kr.: 4 gld. 40 kr. je daroval g. dr. Jul. Dereani, drugo je bilo pa zloženo v veselih družbah pri „Kendi“, in sicer je bilo nekaj nabranega na predlog g. sodnika Polca, drugo je pa blagajniku izročil gosp. Grašek ml. Po č. g. vikarju Fr. Grozniku smo prejeli iz Zagorja 16 gld. 50 kr., nabranih ob 25letnici župana Mat. Faturja. Č. g. Josip Svatoň, kaplan v Št. Lenartu pri sedmih studencih, je poslal 11 gld. 68 kr. kroninega darú; darovali so pa kot prvo krono gg. Wucherer in pošiljavec po 4 krone, gg. Einspieler, Fajhter, Lapuš, Treiber, Wutti in župljani pod Turjo po 2 kroni, g. Trupe 1 krono 36 beličev in gg. Arih in Pergin po 1 krono.

Prvo XX-krono sta doposlala telovadno in gasilno društvo „Savinjski Sokol“ v Mozirju in g. Jakob Mankoč v Trstu mesto venca umrlemu g. Iv. Šega v Sodražici. Eno XX-krono smo prejeli kot „časnikarski narodni davek“. Posojilnica v Sinči vesi je darovala 10 gld., posojilnica v Žužemberku 10 gld. in sedmorica pri Tučku v Novem mestu tudi 10 gld. G. Ant. Virant, podstarosta „Dolenjskega Sokola“, je nabral med Sokoli 7 gld. ter nam jih poslal s srčno željo, da se Slovenci združimo in končamo boj. Po g. Ivanu Aleševcu, sobnem slikarju, smo prejeli iz Opatije 6 gld. 30 kr. novoletnega daru; darovali so pa gg. Ana Kernova, Zofija Šabec, poštar Gaspari in pošiljavca po 1 gld., gg. Terez. Aleševa, Matija Žust in Zore po 50 kr., g. F. Alešovec 40 kr. in gg. Fran in Ant. Jamar po 20 kron. G. Fr. Galè, učitelj v Šiški, je poslal 6 gld., 20 kr., ki jih je nabrala na Silvestrov večer. g. Nežika Udovičeva, g. pravnik Fr. Regally pa 6 gld. zloženih v veseli družbi na Dunaju. Blagajničarica ženske podružnice na Vrhniki, g. Mici Petričeva, nam je poslala 5 gld.: 4 gld. iznaša novoletnina gg. Marije Grudnove, Ane Lenarčičeve, Anči Petričeve, Mici Petričeve, Anete Pourrove, Mici Tršarjeve, Anči Tomšičeve in Žanete Vidičeve, 1 gld. je pa daroval Neimenovanec. Telovadci „Ljubljanskega Sokola“ so nam naklonili 5 gld. in istotako 5 gld. gosp. Vojteh Candolini iz Kostanjevice. Iz Ilirske Bistrice smo prejeli 4 gld., nabranih na Silvestrov večer po g. And. Uršiči. Č. g. Mat. Nesler, župnik v Galiciji na Koroškem, je poslal za novo leto 3 gld., g. Jernej Bahovec, knjigotrški komptorist, 2 gld. kot zbirko trgovskih pomočnikov pri Kolovratarju, neimenovan rodoljub iz Zagreba 1 gld. in župnik z nemške meje za „Vestnik“ 1 gld. — Z iskreno zahvalo se priporočamo slovenskim dobrotnikom tudi za vpritudnje.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Izpod Pohorja. (Za Mohorjevo družbo.) Prišel je čas uplačevanja za Mohorjevo družbo. Bog blagoslovi trud naših pridnih duhovnikov, ki si prizadevajo, to koristno družbo vedno bolj razširiti! Saj vejo, da s tem največ koristijo le ljudstvu samemu, ki se iz teh bukev uči krščanskega življenja in mišljenja, pa tudi mnogih drugih rečij, ki so potrebne za časno življenje. Vsi smo veseli ogromnega napredka te družbe, pa veselimo se tudi njenih bukev. Posebno dobro došel nam je „Domači zdravnik“. Pa tudi molitvenike imajo vsi radi, naj jih družba le še izdaja, s tem bo privabila največ udov. Lepo bi bilo, ko bi mi Štajerci storili močen korak naprej, da bi došli Kranjce, ki so nam v številu Mohorjancev precej naprej. Jaz si dovolim nek nasvet staviti, ki bi utegnil družbi mnogo udov pridobiti: Krstni in birmski botri imajo navado, svojim varovancem nekaj darovati; naj bi med drugimi darili noben boter in nobena kumica ne pozabila, svojega varovanca zapisati v družbo sv. Mohorja! Tako bi prišla mladina do lepega berila, ki si ga sama ne more kupiti. Bogati kumi (botri) bi lahko uplašali celo dosmrtnino.

Politični pregled.

Po dolgem pogajanju z levicariji, premišljevanju in omahovanju je vlada vendar enkrat razglasila svoj program za novo večino. Glavne točke tega programa, po katerem naj bi se ravnala nova večina, so sledeče: podpiranje sedanje zunanje politike, kakor so jo odobrile delegacije; okrepljevanje naše vojne moči (vojaštva); zvestoba dualizmu in ustavi; samouprava dežel, kakor je zajamčena v ustavi; obranjenje narodne posesti; teženje po jezikovni postavi, pa tako, da se nemščini prednost ohrani; mir med verami in stanovi (to cika zoper antisemite ali protijudovce); odkladijanje cerkveno-političnih vprašanj; nobena bistvena sprememba na ljudsko-šolski postavi, pa ozir na verski čut v okviru postav; slednjič skrb za gospodarske reči, ravnatežje v državnem proračunu, uredba denarne veljave, pravična razdelitev davkov, pospeševanje obrti in kupčije, varstvo srednjih stanov, dopolnjenje civilnega in kazenskega zakonika. „Zmerne stranke“ naj se združijo pod tem programom in naj skupno delujejo! Tako je želela vlada. — Toda strankam se ta program ni dopadel in niso se hotele združiti pod tem banderom. Nemški liberalci hočejo vse ali pa nič. Zato ne marajo zveze s konservativci, nočejo z njimi oblast deliti, ampak vso sami pograbititi. Že to jim ni prav, da je vlada obljubila, da hoče pri šolah na to gledati, da se ne bo žalil verski čut. Tudi zahteva, naj vlada nadaljuje spravo na Češkem, kakoršno liberalci želijo. — Konservativna stranka tega programa seveda tudi ni mogla odobriti, ker je sostavljen le na korist nemških liberalcev: o verski šoli ali kakih bistvenih spremembi na šolski postavi noče vlada nič slišati; vsem težnjam Slovanov po ravnopravnosti se duri zapró s pristavkom, da se bo branil „nemški narodni imetek“, to je, kar Nemci zdaj imajo, če tudi po krivici, mora

se jim ohraniti. Na tak način bi pač Slovenci nikoli ne prišli do svojih pravic, kajti liberalni Nemci štejejo ravno to za svoj „narodni imetek“, da Slovenci brez pravic ostanejo, in ker vlada pravi, da se mora Nemcem njih „imetek“ ohraniti, potem za naše pravice ni prostora. Tudi češki graščaki so ta program zavrgli, ker so vezani na obljubo, da se bodo potegovali za ravnopravnost in češko državno pravo. — Samo Poljaki so vladni program sprejeli, ker se njih skoraj nič ne dotika. — Večina se toraj ni mogla skrbati. Taaffe bo pa menda brez nje vladati skušal. — O koroških šolah je v državnem zboru prav izvrstno govoril slovenski poslanec Robič. Govor bomo v „Miru“ priobčili. — Vlada je predložila postavo, da bo kmetovalcem dala vsako leto 500.000 met. centov živinske soli po 5 gld. sto kil. To je pač kaj pametnega! Škoda, da moramo še eno leto čakati. — Slovenska poslanca Pfeifer in dr. Ferjančič sta stavila nujni predlog, da naj se dá državna podpora za Dolenjsko in Notranjsko, kjer mnogi zavolj slabe letine nemajo kaj jesti. — Malorusi v Galiciji (Rusini) so nezadovoljni z volilnim redom in tirjajo bolj pravičen volilni red, da bodo dobili več poslancev. (Podobne bolečine imamo tudi koroški Slovenci, pa kdo vé, kdaj dočakamo kako premembo?) — Nemški narodnjaki Steinwenderjeve kompanije se hočejo bolje urediti in po vseh deželah nastavitvi svoje zaupne može. — Umrli je dr. Pravoslav Trojan, starosta čeških državnih poslancev.

Gospodarske stvari.

Sadjarji, pozor! Že pred leti smo slišali praviti, da se je v W. Klenartovih drevesnicah v Gradcu prikazala krvna uš. Pred kratkim nas je pa zagotavljal bivši učenec vinorejske in sadjarske šole v Mariboru, da se je tudi tamkaj že ugnezdila. Po krvni uši preti sadjarstvu največja nevarnost in vso pozornost nam je obračati nato, da se tudi k nam ne zatepe. Po Francoskem in Nemškem naredila je že neizmerno škodo, uničila je na tisoče in tisoče dreves in kar je najhuje, je pa to, da dosihdob še niso našli proti njej nobenega popolnoma zanesljivega in izdatnega pripomočka. Kakor je trsna uš, ki se je s trsovjem k nam zavlekla, nam uničila vinograde, tako nam lahko krvna uš ukonča naše sedaj še tako lepe in rodovitne sadovnjake. Mi torej vse naše sadjarje na veliko nevarnost, ki jim preti, za časa opozorimo. Vsak ki kupuje in dobiva drevesa od drugod, naj se popred dobro prepriča, ali jih morebiti ne dobi iz okuženih krajev in drevesnic. Ako na to ne pazi, učinil bode sebi in drugim, da, celim okrajem neizmerno škodo. Kakor se je trsna uš početkom širila s prodajo okuženih trsov, istotako se zna tudi krvna uš z drevesi v prav kratkem času zavleči na vse kraje. Dobro bi pa bilo, da bi se cela stvar natančno preiskala ter potem nemudoma naznanila občinstvu. Varovati se nam je nevarnosti, dokler je še čas; po toči zvoniti ne pomagata nič več!

„Slov. kmet.“

Novičar.

Na Koroškem. V pokoj je stopil gospod dr. Valentin Janežič, višji štabni zdravnik I. reda, sanitetni načelnik 14. kora, vitez Franc-Josipovega reda. Tem povodom se mu je izrekla Najviša pohvala za dolgo, zvesto in v vojski odlikovano službovanje. — V Celovcu so nedavno napravili veselico in veliko beračenje za nemški šulferajn. Čeravno je to društvo pristransko, naperjeno proti Slovincem, nepotrebno in škodljivo, ker dela le prepir in zdražbo, vendar so to veselico s svojim obiskom počastili: deželni predsednik, deželni glavar, Celovski župan, polkovnik Rungg in mnogo častnikov, knez Rosenberg itd. Tu se pač vidi, kakšen duh veje zdaj v Avstriji! Na zbere nedolžne družbe sv. Cirila in Metoda taki c. kr. gospodje ne pridejo. Za to nemško veselico navduševale so se tudi rodbine nekterih tukajšnjih trgovcev, ki se sicer radi priporočajo Slovincem takrat, kedar je z njimi kaj kupčije napravljati, sicer pa se vedno postavljajo po robu proti njim. To si bomo zapomnili! — V Drožicah pri Gozdanjah se je ponesrečil Voltej Rumpolt iz Vernberga. Prišel je pod voz z drvimi in mrtev ostal. — Na Millstattskem jezeru bo napravil zdravilišče za take, ki so na živcih bolni, zdravnik dr. Fasan iz Gradca. — V Hodišah bo na velikonočni pondeljek o kmetijstvu govoril potovalni učitelj g. dr. Kramar v slovenskem jeziku. Svetujemo našim kmetovalcem, naj tega gospoda še v druge kraje pokličejo, da jim bo dajal pouk o kmetijskih rečeh. V ta namen je bil na prošnjo našega katol.-političnega društva k nam poslan in je tudi rad pripravljen, kmetovalcem ustreči. — Zgorela je prodajalnica trgovca Ronkija v Velikovcu. Škode je 2500 gld., bil je pa zavarovan. — Na Koroškem donaša zemljiški davek

1.297.295 gld., hišni davek 571.677, pridobnina 258.294, dohodnina 459.648 gld. — Janez Gailer v Ločah se v „Deutsche Allg. Zeitung“ štev. 12. razglasa za liberalca in nemškutarja, ker se boji, da bi sicer ne dobil pošte. Hvali se tudi, da je odbornik slovenske posojilnice (!) in da je pri tej svoj upliv porabil zoper Slovence (!). Zdaj se ne čudimo več, zakaj so Slovenci Bekštanske občine ukljub posojilnici pri občinskih volitvah propadli. Res več ne vemo, ali je ta posojilnica še slovenska ali ne? — Razpisane so učiteljske službe pri Jezeru, v Globasnici, v Doberli vesi, v Št. Lípšu in v Rožni Bistrici. Za prve štiri se tirja znanje slovenščine. — V stari hiši za latinske šole v Celovcu bodo naredili stanovanja za revne učiteljske pripravnike. — Notar dr. Bertold se preseli iz Zelenke Kaplje v Rožek. — Občina Kotmara ves je sklenila slovensko uradovanje. — V Gradcu so našli utopljeno kuharico Ano Kutnik, doma iz Podkrosna pri Celovcu. — Šolskim vodjem slovenskega dela Beljaškega okraja je došel sledeči dopis: »Št. 269/okr. šol. svet. Šolskemu vodstvu v . . . Šolskemu vodstvu se naroča, naj do 6. svečana 1893 semkaj sporoči, v katerem jeziku se na tamošnji šoli poučuje krščanski nauk, zlasti ali se pri tem tudi ozir jemlje na nemške otroke in na znanje nemščine pri otrocih viših letnikov ali ne. Okr. šol. svet v Beljaku dné 30. prosinca 1893. Predsednik: dr. Herrmann.« Dobesedno enako vprašanje je razposlalo tudi okrajno glavarstvo v Celovcu. Kaj pa še dočakamo? — Zborovanja podružnice sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico se je udeležilo dné 13. t. m. v Prevaljah do 60 največjavnih posestnikov slovenskih iz okolice. Nastopili so štiri govorniki, med njimi na prvem mestu g. Drag. Hribar iz Celja, ki je bil z veliko navdušenostjo sprejet. Priserčna hvala g. Hribarju za njegov trud.

Na Kranjskem. Sv. misijon so imeli v Kostanjevici. — Ljubljansko mesto je slovesno čestitalo sv. Očetu papežu k njih jubileju. — V Planini na Vipavskem je neki kočar s hrasta padel in se ubil. — Posojilnico mislijo ustanoviti v Cirknem. — Sava je zamrznila od Krškega do Brežic. Bojijo se, kaj bo, če se začne led tajati in bodo ledene plasti splavale. — Deželno bolnišnico v Ljubljani bodo še letos začeli zidati. Stroški so preračunjeni na 400.000 gld. — Slovensko dramatično društvo je nedavno priredilo predstavo laške opere „Cavalleria rusticana“. Veseli nas ta vrli napredek! — Nova občina se bo naredila v Rudniku pri Ljubljani. — V Rovtah pri Logatcu se bo ustanovila podružnica kmetijske družbe. — V Sodražici je umrl poštenjak, mož stare korenine, gostilničar Jan. Šega, zvest katoličan in Slovenec, predsednik bralnega društva. — Vso prenovili so farno cerkev v Borovnici. Tudi orglje so nove. — Wolfvega slovarja je izišel 2. sešitek. — K rudniku v Št. Janžu mislijo zidati železnico do Sevnice.

Na Štajerskem. Pokojni goreči rodoljub župnik Božidar Raič je volil pisateljskemu društvu 270 gld., „Slov. Matici“ 90, Mohorjevi družbi 45 in družbi sv. Cirila in Metoda 45 gld. — Pri Poniških je vlak povozil čuvaja Piska. — Zdravnik dr. Sežun gre iz Ptuja v Ljutomer. V Ptuj pa pride dr. Sodnik iz Feldbacha. — Ameriške trte pridno sadijo na obeh bregovih Save od Radeč do Brežic. — „Slov. obrtnik“ (priloga „Domovine“) razglasa pravila novega občaslovenskega obrtnega društva. Bog daj temu potrebnemu društvu svoj blagoslov! — Dne 10. mal. travna pojde romarski vlak iz Maribora v Rim. Med potjo do laške meje bo pobiral slovenske romarje. Vse bo uredil gosp. Paulin v Ljubljani. Več prihodnjic.

Na Primorskem. Pevsko društvo „Zarja“ vrlo deluje. Dne 5. svečana je priredilo v Rojanu veselico z glediško predstavo. — V Prvačini so našli dva 7letna otroka zmznjena.

Po drugih deželah. Strašen potres je bil na grškem otoku Zante. Mnogo hiš se je podrlo in dosti ljudij je ubilo ali ranilo. Cele vasi in mesta so se na kup sesule. Pravijo, da je 40.000 ljudij brez strehe. — Neka koleri podobna bolezen se je prikazala v Marsilji na Francoskem. Veliko ljudij je že umrlo za njo. — Na južnem Ogerskem nekje so volkovi strgali duhovnika, ko je šel k bolniku. — Pri hudem viharju na norveških bregovih je 123 ribičev konec vzelo. — V Panamski pravdi sta bila dva obsojena na 5, trije pa na 2 leti ječe.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Povodom 50letnice škofovanja svetega Očeta Leona XIII. so bili imenovani: za konzistorijalna svetovalca: č. g. dr. Ant. Müller, župnik pri Dev. Mariji v Prevaljah, in č. g. P. Roman Sparl O. S. B. v Št. Pavlu. Za knezoškofijske duhovne svetovalce: č. g. Albert Frank, župnik v Zagorici; č. g. L. Vavtližar, župnik na Ziljski Bistrici; č. g. Fr. Hasslachner, nadžupnik v Millstattu; č. g. Jož. Peterman, župnik na Otoku; č. g. J. Müller, c. k. profesor na učit. pripravnici v Celovcu; č. g. Anton Richter, župnik v Himmelbergu; č. g. Ant. Keznar, kanonik in župnik v Št. Rupertu;

č. g. P. Eberhard Katz O. S. B., vodja gimnazije v Št. Pavlu; č. g. P. Janez Laugges O. S. M., župnik v Lokavi in č. g. Flor. Kleine, upokojeni prof. veronauka v Hütteldorfu pri Dunaju. — Za škofovo pregledovanje v letu 1893. so odmenjene sledeče fare, ako se vsled ovir drugače ne ukrene (uradno naznanilo sledi pozneje): 10. mal. travna Št. Rupert pri Velikovu; 11. Št. Peter pod Velikovecem; 12. Spodnje Trušnje; 23. Karnburg; 24. Žihpolje; 26. Št. Vid pod Juno; 27. Galicija; 30. mal. travna Medgorje; 13. vel. travna Domačale; 17. Gorje; 18. vel. travna Dvor. — Faro Maria Waitschach je dobil tamošnji provizor č. g. dr. Jož. Pfohl; faro Vetrinje pa tamošnji provizor č. g. dr. J. Amschl. — Prestavljena sta: č. g. Rud. Pernè, kaplan v Prevaljah; za kaplana k sv. Vrbanu nad Glanekom in č. g. Janez Warmuth, kaplan v Št. Vrbanu, za kaplana v Prevalje.

Naznanilo.

Hranilnica in posojilnica pri Dev. Mariji na Jezeru v Prevaljah ne bo dné 22. svečana uradovala zavolj sklepa računov. Odbor.

Naznanilo.

Zadruga hranilnice in posojilnice v Ziljski Bistrici bo imela svoj letni občni zbor dné 26. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih g. Franc Janaha v Bistrici. Dnevni red: 1. Potrjenje letnega računa. 2. Volitev odbora in računskih pregledovalcev. 3. Razni nasveti. K obilni udeležbi vabi načelnikstvo.

Loterijske srečke od 11. svečana.

Gradec	60	52	90	54	80
Dunaj	44	2	36	85	15

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	20	6	50
rž	4	40	5	50
ječmen	—	—	—	—
oves	2	25	2	85
hejda	4	10	5	15
turšica (sirk)	3	20	4	—
pšeno fižol	7	—	8	75
repica (krompir)	1	50	2	40
deteljno seme	—	—	—	—
grah	6	—	7	50

Sladko seno je po 2 gld. 60 kr. do 3 gld. — kr., kisló 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 64 do 66 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Današnja številka ima prilogo o kmetijskem listu „Kmetovalec“ v Ljubljani.

Med (strd),

izvrsten pitanec, se dobi pri meni v plehastih škatljah po 5 kil franko 3 gld. 60 kr. proti poštnemu povzetju. V škafih po 20 in 40 kil ga računam po 58 kr. kilo. Nadalje priporočam svoj natorni brinjevec po 1 gld. 20 kr. liter; dobro, staro slivovko po 1 gld. liter; ter dobra ister-ska vina, belo po 18, 20 in 22, črno po 18 kr. liter; staro hrvaško vino po 22 in 24 kr. liter v sodih po 56 litrov in več. Za pošteno in pristno blago se jamči

ILEN JEGLIČ,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce na Gorenjskem.

Lepa kmetija

se prodá iz proste roke pri Lipi nad Vrbo, v Šmešvavčah pri Rožeku. Ima 32 birnov posetve, 4 orale travnika, 19 oralov zaraščenega gozda, velik sadni vrt, vse na ravnem blizu hiše, novo zidan, velban hlev za 16 repov živine. Poljski pridelki se lahko in dobro prodajo. Cena 6300 gld. Dá se tudi v najem (štant) na več let. Več pove lastnik Filip Tepan v Šmešvavčah, pošta Vrba (Velden).

Naznanilo.

Pri farovžu, cerkvi in gospodarskih poslopih v Šent-Juriju na Strmcu se ponudbenim potem oddajajo zidarska, tesarska, mizarska in ključarska dela. Oni, ki želé ta dela prevzeti, blagovolijo naj svoje ponudbe doposlati do 10. sušca t. l. stavbenemu odboru, pri katerem je tudi stroškovni proračun (Kostenvoranschlag) na ogled.

Stavbeni odbor.

Valent. Matheuschitz, načelnik.

„Hôtel Slavija“

v Dobrli vesi, na Št. Vidski cesti.

Ta hôtel je čisto na novo urejena velika gostilna z vso zložnostjo; ima lepe izbe za popotnike, izvrstne postelje, dobro češko kuhinjo in toči izvrstno Plzensko, Miklavčevo in Reiningshaus-pivo (ol) ter dobra in pristna vina (Žitarca iz Čepič). Cene so nizke, postrežba hitra in uljudna. Dobi se v hiši tudi škropilna kopelj.

Z odličnim spoštovanjem

J. Preuniga,

gostilničar.

Svojim slovenskim rojakom na spodnjem Koroškem, ki zahajajo v Celovec, priporočam svojo

gostilno „pri KRONI“

na Velikovski cesti v Celovcu. Za dobro jed in pijačo je zmirom skrbjeno. Pri meni se tudi lahko spreže in dober kup prenočuje. S spoštovanjem

Janez Otič, gostilničar.

Učenca,

kteri je z dobrim vspehom dovršil ljudsko šolo, sprejme takoj v pouk mizarski mojster Alojzij Kobe v Metliki na Dolenjskem.

Lepa kmetija

se prodá iz proste roke v Tinjah, ki ima 36 birnov posetve, 5 oralov travnikov, 18 oralov lepo zaraščenega gozda, veliko paše, vse prav blizu in na ravnem. Pohišstvo, lepo zidano in v dobrem stanu, skedenj, velban hlev za 20 repov živine. Pripravno tudi za kako kupčijo, ker stoji pri farni cerkvi v veliki fari, komaj pol ure od železniške postaje. Poljski pridelki in mleko, puter, maslo itd. se lahko in dobro prodajo. Cenjeno je 4200 gld., od katerih more 2000 na hiši uknjiženih ostati. Več pové lastnik Janez Hudelist v Konatičah, pošta Vrba (Velden).

Slovinci!

Pridite radi v mojo pekarsko prodajalnico, v kateri je dobiti dobra in frišna pekarija. Tudi mednice se priporočajo, ker se prav dobro pripravljajo. Z odličnim spoštovanjem

Janez Vovk,

na starem trgu št. 15 v Celovcu.

Služba organista

pri farni cerkvi sv. Martina v Borovljah se takoj oddá. Cerkveni peveci so izvrstni. Prevzame se tudi lahko služba cerkovnika. Prosilci naj se osebno pri cerkvenem predstojništvu oglasijo.

Glas iz občinstva.

Kdor hoče dobro in po ceni tržaško blago, moko, špirit, sol, rženo žganje, milo (žajfo) in petrolej, naj gre v prodajalnico

Ferd. Mussi-ja,

„pri zlatem vencu“ na starem trgu št. 19 v Celovcu,

ki je vsega priporočila vredna. Vsak se lahko sam prepriča, da se mu bo vselej z dobrim in frišnim blagom postreglo.

Lahko in prijetno delo,

ki daje lep postranski zaslužek, ponuja se osebam, katerim njihova postranska opravila puščajo nekoliko prostega časa. Kdor bi se želel lotiti tega dela, piše naj upravništvu tega lista ter naj nad naslovom zunaj na zavitku zapiše št. 232.

C. kr. prodaja smodnika

v Dravogradu (Unterdrauburg).

Udano podpisani priporočam svoj izvrstni cesarski smodnik (purbelj) za

možnarje pa tudi za raznesilne patrone, ki se rabijo pri kamnolomih, kakor tudi smodnik za lov (jago.)

Kupcem ni treba posebnih izkaznih listkov (Bezugschein). Ob enem priporočam svojo zalogo tržaškega in oblačilnega blaga ter železnine, kakor tudi storjeno obleko vsake velikosti in dober kup. Z odličnim spoštovanjem

Konrad Lorber.

Učenca,

kteri je z dobrim vspehom dovršil ljudsko šolo, sprejme slikarski mojster Ivan Graber v Štebnu, pošta Malestig.

Kdor si hoče napraviti dobro kavo, naj si kupi pristne

Ölzove kave

Ölzova kava je najboljša in najčistejša primes za kavo.

Ölzova kava nema v sebi ne hrušk, ne pese, ne sirupa.

Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo, mlatičnice, čistilnice za žito, trierje, slamorezanice, mlince za sadje, sušilnice za sadje in vino, za grozdje, kakor vse druge stroje in pripravke za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo id. priporočam v najnovjši in najboljši obliki, po cení:

IG. HELLER, DUNAJ,
Praterstrasse 78.

Illustrirani zapiski in pohvalna pisma v trzaskem nemškem jeziku po zahtevanju brezplačno in franko. — Čas za poskušajo — garancija, ugoda pogoj. — Zaperf zničarne cene! —

